

Volop waardering voor Hedendaags Leren ONDERWIJS WORDT MAATWERK

Een standbeeld zou misschien overdreven zijn. Maar een heel ferme blijk van aller waardering is toch wel het minste om Thijs Maessen recht te doen. Waarom? Aan deze docent heeft de tuincentrumbranche de opzet te danken van het nieuwe tuincentrumonderwijs.

TEKST KAREL VERDONSCHOT

De zes scholen die het vakonderwijs na de zomer in een uniform nieuw jasje een boost willen geven (zie *TUINZAKEN 6*, artikel Markt), gebruiken als gemeenschappelijke basis het werk dat de docent van het Wellantcollege in Houten zowat in zijn eentje verrichtte.

Die arbeid maakte hij gewoon toegankelijk via de website WWW.THJUSMAESSEN.NL. En nu stelt Maessen het materiaal zonder bedenkingen en genereus ter beschikking van zijn collega-scholen. En van Tuinbranche Nederland, dat de regie over het gehele onderwijsproject in handen neemt en continuïteit garandeert.

Maessens werk is daarmee feitelijk de nieuwe basis waarop de branche haar onderwijs bouwt.

COMPLEET

Docent Maessen – die in Houten welgeteld één dag in de week tuincentrumvakonderwijs verzorgt en verder vooral lessen biologie verzorgt op de 1200 leerlingen en vele richtingen tellende opleiding – heeft in de afgelopen zeven jaar een site gebouwd waarop alles staat wat toekomstige tuincentrummedewerkers behoren te weten. Alle lesstof, alle toetsen, alle administratie, alle mogelijke naslaginformatie – alles staat daar op.

Het is het materiaal voor het complete reguliere dagonderwijs (BO), waar ook algemeen vormende vakken als Engels en wiskunde worden gegeven), het beroepsbegeleidende onderwijs (BBL) alsook het avondonderwijs dat voor alle leerjaren en voor alle niveaus wordt aangeboden. Dus van niveau 1 tot en met 4, van praktisch winkel-assistent tot en met afdelingsmanager.

Dat deed Maessen overigens zonder dat daar ook maar een uurtje ontwikkeltijd of centje vergoeding tegenover stond. Dat gebeurde vanuit betrokkenheid en enthousiasme; en die zijn gratis, toch? Maessen – toonbeeld van bescheiden-

heid, toewijding en vlijt – heeft al dat materiaal ontwikkeld om vorm te kunnen geven aan het onderwijs dat hem sinds jaar en dag voor ogen staat.

Kort samengevat is dat: maatwerk. Iedere leerling zijn eigen leerroute. Met een docent in de rol van leerstofontwikkelaar, procesbegeleider en personal coach. Hedendaags Leren – vooral! Bij wijze van voorbeeld legt Maessen uit dat hij op een eerder moment de zorg had voor 20 tuincentrum-leerlingen, die op 24 verschillende niveaus bezig waren. Dan is enige structuur wel zo handig.

In dit onderwijs staat dus geen docent voor een klas die een homogene groep braaf luisterende jongeren uitlegt hoe het allemaal zit. Integendeel: Elke leerling neemt achter de computer zijn eigen specifieke leerstof door, maakt daarover opdrachten en toetsen en past de stof toe in zijn opleidingsbedrijf of tijdens een stage. Ieder werkt op zijn eigen niveau en in eigen tempo aan de lesstof en doet toetsen of zogeheten proeven van bekwaamheid wanneer hij daar aan toe is.

De docent zorgt voor de stof, de toetsing, de administratie en de coaching van de leerling. Af en toe geeft hij ook wel eens een bijzondere

workshop voor alle leerlingen tegelijk – voor het groepsgevoel.

Vakonderwijs op individuele maat dus. Maar dan wel binnen wettelijk vastgelegde normen die voor de verschillende niveaus zijn vastgesteld. En uitgaande van de eisen die de beroepspraktijk stelt aan de jongeren die de schoolbanken met een diploma verlaten. Voor dat laatste kijken de werkgevers mee vanuit Tuinbranche Nederland, om te bezien of de scholen de juiste stof aanbieden.

LOGISTIEK EN ICT

In dit concrete geval vonden de tuincentrum-bazen het helemaal super wat Maessen had ontwikkeld. Al vonden ze wel dat er iets meer aandacht moest komen voor logistieke processen in de tuincentra en voor ICT. Maessen en zijn collega's van de andere vijf scholen zijn met die opmerkingen meteen aan de slag gegaan.

We zitten die maandagochtend op Maessens thuisbasis, het Wellantcollege in Houten, aan tafel met enkele van de mensen die met de inhoud van de opleiding gaan werken. Een van de vijf scholen die deelnemen aan de bundeling om het vak-

onderwijs een nieuw impuls te geven is AOC Eudelta uit Barenrecht. Daar is Kees Mijdam – baas van Tuincentrum Wjdiam in Haafteer ook – in de weer als parttime vakdocent. Hij heeft, zo zegt hij, in Barenrecht een eigen opzet en structuur ontwikkeld om leerlingen te helpen. Maar zijn aanpak verruit hij nu graag voor die van Maessen. Die noemt hij echt schitterend.

Een driekoppig tuincentrumteam van AOC Clusius uit Schagen – waar de afgelopen jaren het tuincentrumvakonderwijs slapende was – komt ook bekijken en bespreken hoe Maessen het in Houten doet, om na de zomer fris te kunnen starten. Clusius in Schagen heeft inmiddels zes aanmeldingen gekregen van leerlingen die ieder hun eigen traject komen volgen. Een leerling voor niveau 1, de andere voor 2 en 3. Enkele komen als BBL'er, andere als BOL'er. Met die diversiteit denken de docenten goed te kunnen omgaan nu de leerstof zo goed is ontsloten en hanteerbaar is gemaakt.

Groot voordeel van de nieuwe aanpak noemen de opleiders dat er nu eenheid is in de manier waarop de scholen te werk gaan. Dat maakt overstappen en naar elkaar doorverwijzen makkelijk. Bovendien kunnen de opleiders elkaar zo col-

THIJS MAESSEN

giaal ter zijde staan. De akkoort onderlinge concurrentie om leerlingen (stroom) te halen is daarmee vanzelfsprekend.

Niettemin er is in werkgroepen in het land die de groep schaken niet vlikt. Zo heeft Helicon Nijmegen ontlegg beslistingen deel te willen uitmaken van het netwerk. Leerlingen uit Limburg, Overijssel en Gelderland vallen daardoor buiten de missie boot. Maar – zo zeggen de opleiders – welkoi trekt het andere scholen over de streep als blijkt dat de nieuwe structuur saazig heeft. Door de goede orde: In Nederland staan 11 AOC's die alle in principe tuincentrumakkoortkij zouden kunnen aanbieden.

OPEN SOURCE

De docenten hebben de afspraak gemaakt om met elkaar nieuw en aanvullend materiaal aan te dragen. Daartoe is de structuur van de site aangepast, zodat ieder van hen er als bij een open source in kan werken. Ze hopen daarmee het werk dat Maessen tot nu toe in zijn eentje heeft verricht te kunnen dragen met velen.

Dat kan nuttig zijn, want al heeft Maessen inmiddels tal van lessen ontwikkeld, het kan altijd meer en uitvoeriger. In het dagonderwijs moeten tal van leerlingen bijvoorbeeld ook algemeen vormende vakken volgens zoals Nederlands, Engels, Wiskunde en Maatschappijleer. Die vakken worden nu vaak in combinatie met andere

opleidingen (dier, havenier, bloem, loonwerk) gegeven, maar zouden dan specifiek op tuincentra kunnen worden gericht.

En het avondonderwijs? De opleiders hopen dat ook daar voldoende mensen zich voor gaan aanmelden. Dat de tuincentrumbedrijven daar medewerkers voor gaan sturen die zich verder willen bekwalen. De basis daarvoor is dezelfde site, maar dan zonder de algemeen vormende onderdelen. In Barendrecht – laat Kees Meydam weten – zal zijn school in ieder geval van start gaan met avondonderwijs zodra vijf kandidaten zich aanmelden. <<

HET ONDERWIJSPROGRAMMA

De vakopleiding tuincentrum is hoofdzakelijk gericht op leerlingen met een vmbo-diploma op zak. Ze kunnen op een AOC het zogeheten BOLtraject volgen, dat staat voor Beroepsopleidende leerweg.

Dat betekent eerst leren op school en op het bedrijf en dan aan de slag. Een theoretisch programma wordt er afgewisseld met praktijk in tuincentra. De BOL-leerlingen volgen een vakspecifieke opleiding maar krijgen ook verplicht diverse algemeen vormende vakken om hun startkwalificatie op de arbeidsmarkt te halen.

Een andere leerweg is de zogeheten BBL-weg, de beroepsbegeleidende leerweg. Dan werken de leerlingen bij een tuincentrum en volgen ze

een dag in de week vakonderwijs en een aantal algemeen vormende vakken op een AOC.

De AOC's leiden vooral op voor niveau 2, 3 en 4. Er is ook een niveau 1, dat opleidt tot assistent in de groene handel. Voor leerlingen die vooral praktisch ingesteld zijn en graag onder leiding werkzaamheden uitvoeren.

Niveau 2 heeft als aanduiding Verkoopmedewerker Groene Detailhandel en omvat een studie waarin twee proeven van bekwaamheid worden afgelegd. Accent ligt op assortimentskennis en verkooptechniek.

Niveau 3 draagt de naam Verkoopsspecialist Groene Detailhandel en omvat een studie met drie proe-

ven van bekwaamheid. Verkooptechniek staat centraal.

Niveau 4 leidt op voor Manager Groene Detailhandel en omvat vier proeven van bekwaamheid. In het programma zit veel aandacht voor managementvaardigheid. Het zogeheten avondonderwijs is gericht op mensen van 23 jaar en ouder die vooral niveau 2, 3 en 4 komen volgen.

De leerstof bestaat uit een breed spectrum van aandachtsgebieden. Productkennis van levend en niet-levend assortiment neemt er een voorname rol in, alsook productverzorging, sortimentskennis, verkoopkunde, winkelverzorging, kennis van trends, van economische aspecten van een bedrijf en van arbo-wetgeving.